

VATTENNYTT NR 6, oktober 2017

Vattenrådet Fyris Östra källor

Innehåll: Sida

Redogörelse för fortsatta kontakter med Länsstyrelsen	1 – 2
Nederbörd år 2017 i förhållande årsmedelnederbörd, prognos	2
Gamla vassklipparen och det nya aggregatet	2
Förvaring – container	2 - 3
Renovering av betongmunken vid Harvikadammen	3

Fortsatta kontakter med Länsstyrelsen

Som framgick av Vattennytt nr 5 så svarade Länsstyrelsen på Vattenrådets inbjudan till diskussioner om Dannemorasjön. Chefen för miljöenheten, Lennart Nordvarg skickade då också en bilaga som i princip utgjorde ett uttömmande svar på den diskussion vi ville ha. Länsstyrelsen klargjorde att man därifrån inte skulle/kunde vidta några konkreta åtgärder. Man hänvisade istället till frivilliga krafter som genom att söka bidrag skulle åstadkomma de förändringar som Vattenrådet vill ha.

Så här skrev Nordvarg i slutklämmen:

”Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamhet. Vi informerar gärna om processen men tar som regel inte initiativ till ny- eller omprövningar. Muddring kräver samråd eller tillstånd från Länsstyrelsen.

LOVA-bidrag, LONA-bidrag och miljöersättningar inom Landsbygdsprogrammet är olika möjliga finansieringsmöjligheter. Där kan man få 50 procent av kostnaderna täckta av bidrag.

I Dannemorasjön finns sedan tidigare en utredning inför en planerad vattenverksamhet.

Östhammars kommun hade planer på att dämna Dannemorasjön i naturvårdande syfte.

Domen finns på Mark- och miljödomstolen i Nacka, mål va 15/89.

Om ambitionen är att anlägga ett dämme i Dannemorasjöns utlopp rekommenderas ni att kontakta Östhammars kommun. För övriga åtgärder runt Dannemorasjön kan lokalsamhället engageras. Det kan till exempel handla om att anlägga våtmarker, hålla betande djur och förvalta fisket”.

Den ”delegation” från Vattenrådet som utsetts att föra diskussionerna med Länsstyrelsen träffades efter Länsstyrelsens svar. Vi kom då fram till att det var lönlöst att föra en diskussion med en part som redan bestämt sig. Vattenrådet sökte för övrigt bidrag genom Länsstyrelsens LONA-bidrag (Lokalt NaturVårdsArbete) under förra hösten. Ansökan avlogs i början av detta år av en och samma Länsstyrelse som nu alltså rekommenderar oss att söka sådant bidrag.

Istället formulerade Vattenrådet en skrivelse som utgör en begäran om att Länsstyrelsen inom ramarna för sitt tillsynsansvar ska vidta åtgärder. Mottagandet av skrivelsen har bekräftats men vi har ännu inte fått något svar.

Så här beskriver vi situationen för Dannemorasjön:

Läget är nu katastrofalt med en eller några decimeters vattennivå. Sjöbotten går i dagen på stora områden och strandlinjen har flyttats 50 – 100 meter. I det fall hösten blir nederbördsfattig och vintern kall kommer sjön att bottenfrysa med total fiskdöd som följd. Utan åtgärder kommer sjön att dö. Grundvattnet har och kommer att påverkas ytterligare. Den nu frilagda botten kan under fritt syres påverkan komma att lakas ut och förorena vattnet nedströms vid tillfälliga nivåhöjningar.

Utän fisk kommer också förutsättningarna för fågellivet att drastiskt förändras liksom förutsättningarna för vattenlevande organismer, inklusive särskilt skyddsvärda arter.

En stor del av de naturhistoriska kulturvärdena som vattensystemet representerar kommer att gå till spillo.

Prognos för nederbörd 2017 i förhållande till årsmedelnederbörd

Vattensystemet är ju beroende av vattnet från ovan. **I år är prognosen 520 mm**

Alltså cirka 100 mm mindre än årsmedelnederbörden 1983 - 2017

Årsmedelnederbörden var mellan åren 1983 – 1991 623 mm

I tioårsperioderna 1992 – 2001 618 mm

2002 – 2011 596 mm

Och den senaste sexårsperioden 2012 – 2017 724 mm

Det absolut lägsta årsmedel var 1996 481 mm

Det absolut högsta var 2012 826 mm

Uppgifterna kommer från mätstationen i Film via SMHI.

Gamla vassklipparen och det nya aggregatet

År 2015 erhöll dåvarande Miljöföreningen Fyris Östra Källor tillsammans med Österby fiskeriförening bidrag från Östhammars kommuns "Föreningslyft". Med hjälp av bidraget kunde vi köpa in ett nytt hydrauliskt klippaggregat med "räfsa" för montering på eka.

Det visade sig svårt att montera aggregatet på en vanlig plasteka då det blev för instabilt.

Eftersom Dannemorasjön nu på tredje året inte kunnat klippas på grund av för lågt vattenstånd så har inte frågan lösts.

Nu har vi med nya friska tag hittat en lösning. Vattenrådet har provat utrustningen på Simbadsföreningens flatbottnade aluminiumbåt som Vattenrådet kommer att kunna disponera förutom tiden närmast före Eldfesten. Tack Simbadsföreningen! Vi kommer då att kunna använda utrustningen för att klippa vass, näckrosor och säv i andra dammar, Stordammen och Slagsmyren, framför allt. På lite sikt också förhoppningsvis i Dannemorasjön.

Förvaring av den gamla vassklipparen och den nya utrustningen

Den gamla vassklipparen som ligger på botten vid flytbryggan i Lilla Ralby kan inte flyttas om inte vattenståndet blir avsevärt högre.

Den nya utrustningen samt verktyg och röjsågar som Vattenrådet förfogar över förvaras nu hos Leif Bertelson i Lilla Ralby. Där behöver vi hitta en annan lösning och därför har vi fått

tips om att kunna köpa in en relativt billig container som kan rymma utrustningen. Förberedelser har nu påbörjats i Lilla Ralby med underlag av makadam och slipers att ställa containern på. När containern är på plats kommer den manskapsvagn som finns och använts för förvaring att kunna säljas. Vattenrådets kassa är inte stor, just nu cirka 14 000 kr.

Den 10 september tog vi oss till Harvikadammen. Det var Tommy Blom, Torbjörn Grandin, Freddie Eriksson och Christer Wahlgren som skulle inspektera munken. Nu råkade Christer ha med sig sjöstövlarna och strax skaffade vi andra attiraljer och gjorde jobbet direkt. Här är alltså några bilder från renoveringen av betongmunken som reglerar flödet till f.d. fiskodlingen. Plankorna var ganska ruttna och en hel del skräp och snäckor i mängder låg i botten. Anledningen till renoveringen var att vi hade märkt att flödet var för stort. Renoveringen gjordes i samråd med Bergvik skog som står för materialet. Inom kort kommer också den s.k. Östra Slutn att renoveras.

Christer lokaliserar rörets mynning

Gamla plankor tas bort.

Christer röjer i botten.

Nya plankor - färdigt